

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.9.2014
COM(2014) 610 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

**Ετήσια έκθεση 2013 σχετικά με τη χρηματοδοτική βοήθεια για τη διεύρυνση (ΜΠΒ,
PHARE, CARDS, Προενταξιακό μέσο για την Τουρκία και τη μεταβατική
διευκόλυνση)**

{SWD(2014) 287 final}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο γενικός πολιτικός στόχος της διεύρυνσης είναι η εφαρμογή του άρθρου 49 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο προσφέρει μια ευρωπαϊκή προοπτική σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες που σέβονται τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ και έχουν δεσμευθεί να τις προασπίζουν. Το τρέχον θεματολόγιο της διεύρυνσης καλύπτει τα Δυτικά Βαλκάνια, την Τουρκία και την Ισλανδία. Το 2013, οι χώρες της διεύρυνσης σημείωσαν περαιτέρω πρόοδο στην πορεία προσχώρησής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπήρχαν ορισμένες θετικές εξελίξεις στις υποψηφίες¹ και τις εν δυνάμει υποψηφίες χώρες², περιλαμβανομένης της προόδου σε μεταρρυθμίσεις που συνδέονται με την ΕΕ. Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Ισλανδία αναβλήθηκαν από την κυβέρνηση της Ισλανδίας τον Μάιο του 2013 και θα συνεχιστούν από την πλευρά της Ισλανδίας μόνον εφόσον η κυβέρνηση αποφασίσει να συνεχίσει την πορεία της προς την ένταξη στην ΕΕ.

Οι στόχοι πολιτικής της Επιτροπής στο πεδίο της διεύρυνσης υποστηρίζονται από τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)³. Ο μηχανισμός είναι το μέσο με το οποίο η ΕΕ στηρίζει μεταρρυθμίσεις προς την ευθυγράμμιση με τα πρότυπα και το κεκτημένο της ΕΕ στις χώρες της διεύρυνσης μέσω της παροχής χρηματοδοτικής και τεχνικής βοήθειας. Τα κεφάλαια του ΜΠΒ στηρίζουν τις ικανότητες των χωρών καθ' όλη τη διαδικασία προσχώρησης, οδηγώντας ως εκ τούτου σε προοδευτικές, θετικές εξελίξεις στην περιοχή.

Ο ΜΠΒ αντικατέστησε τους προηγούμενους προενταξιακούς μηχανισμούς: PHARE, ISPA, SAPARD, τον προενταξιακό μηχανισμό για την Τουρκία και τον χρηματοδοτικό μηχανισμό για τα Δυτικά Βαλκάνια, CARDS. Από το 2007, οι χώρες της διεύρυνσης έχουν λάβει χρηματοδότηση και στήριξη από την ΕΕ μέσω αυτού του ενιαίου διαύλου.

Ο ΜΠΒ διαιρείται σε πέντε συνιστώσες:

- ο I (Βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και θεσμική ανάπτυξη)
- ο II (Διασυνοριακή συνεργασία)
- ο III (Περιφερειακή ανάπτυξη)
- ο IV (Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων)
- ο V (Αγροτική ανάπτυξη)

Οι συνιστώσες I και II τελούν υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Διεύρυνσης (DG ELARG) και είναι ανοικτές προς όλες τις δικαιούχους χώρες. Στις υπόλοιπες συνιστώσες, που αποσκοπούν στην προετοιμασία των δικαιούχων χωρών όσον αφορά την εφαρμογή των

---

¹ Κροατία (έως τον Ιούνιο του 2013), Ισλανδία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Μαυροβούνιο, Σερβία, Τουρκία.

² Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο*

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

³ Κανονισμός 1085/2006 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ)

διαρθρωτικών ταμείων μετά την προσχώρηση στην ΕΕ, έχουν πρόσβαση μόνον οι υποψήφιες χώρες και η διαχείρισή τους τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής και Πολεοδομικής Πολιτικής (DG REGIO), της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης (DG EMPL) και της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (DG AGRI) αντίστοιχα.

Όσον αφορά την προενταξιακή βοήθεια, τα ποσά που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του ΜΠΒ ανέρχονται σε περίπου 11,5 δισ. ευρώ για την περίοδο 2007-2013, εκ των οποίων περίπου 1,8 εκατ. ευρώ χορηγήθηκαν το 2013. Η εφαρμογή του ΜΠΒ συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2013 και τα τελευταία προγράμματα στο πλαίσιο του ΜΠΒ εγκρίθηκαν στα τέλη του 2013.

Η ετήσια έκθεση του 2013 αποτελεί μια ευκαιρία ανασκόπησης των σεναρίων επιτυχίας και των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τον ΜΠΒ, τα οποία μπορούν να συμβάλουν στη διαμόρφωση της μελλοντικής βοήθειας στο πλαίσιο του νέου ΜΠΒ II για την περίοδο 2014-2020.

Η έκθεση αυτή αναφέρεται συνοπτικά στο πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου εκτελέστηκαν οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ δράσεις, όπως αξιολογήθηκε στη δέσμη εγγράφων που αφορούν τη διεύρυνση⁴. Στη συνέχεια υπογραμμίζει την πρόοδο που σημειώθηκε όσον αφορά τη βελτίωση του στρατηγικού σχεδιασμού, παρέχοντας μια επισκόπηση της εκτέλεσης προγραμμάτων/έργων, τη συνεχιζόμενη διαδικασία προγραμματισμού, καθώς και την ενίσχυση του συντονισμού των χορηγών. Η ανάλυση της εμπειρίας του παρελθόντος, που παρέχεται επίσης μέσω διαφόρων αξιολογήσεων, χρησιμοποιείται για τη διατύπωση συστάσεων για περαιτέρω βελτίωση του αντικτύπου που έχουν τα κεφάλαια του ΜΠΒ μετά το 2014. Σύμφωνα με τη στρατηγική διεύρυνσης της ΕΕ για την περίοδο 2013-2014, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην προσέγγιση της «προτεραιότητας στις θεμελιώδεις αρχές».

Όσον αφορά το 2014, ο νέος Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)⁵ αντικαθιστά τον προηγούμενο μηχανισμό. Οι χορηγήσεις που προβλέπονται για την περίοδο 2014-2020 ανέρχονται σε 11,7 δισ. ευρώ. Βάσει των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από τον σχεδιασμό και την εφαρμογή κατά την προηγούμενη χρηματοδοτική περίοδο, συμπεριλαμβανομένων δύο ενδιάμεσων και εκ των υστέρων αξιολογήσεων του ΜΠΒ, η προενταξιακή βοήθεια θα συνδέεται στενότερα με τις προτεραιότητες της πολιτικής διεύρυνσης, και θα βασίζεται σε μια στρατηγική προσέγγιση που προσανατολίζεται περισσότερο στα αποτελέσματα, η οποία στοχεύει σε βασικές μεταρρυθμίσεις στις χώρες της διεύρυνσης.

2. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟ 2013

α) Διμερής συνεργασία

Κροατία

Από την 1η Ιουλίου 2013, η Κροατία είναι κράτος μέλος της ΕΕ. Η προσχώρηση της Κροατίας αποτελεί παράδειγμα της μετασχηματιστικής δύναμης και του σταθεροποιητικού

⁴ http://ec.europa.eu/enlargement/countries/strategy-and-progress-report/index_en.htm

⁵ Κανονισμός 231/2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας II (ΜΠΒ II)

αποτελέσματος της διαδικασίας διεύρυνσης. Μετά την υπογραφή της Συνθήκης προσχώρησης στις 9 Δεκεμβρίου 2011, η Κροατία συνέχισε να εφαρμόζει καθ' όλη τη διάρκεια του 2013 μέτρα για να ενισχύσει περαιτέρω την ικανότητά της να τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την προσχώρηση στην ΕΕ.

Το εθνικό πρόγραμμα για τη συνιστώσα I του ΜΠΒ, που εγκρίθηκε το 2012, κάλυπτε δύο οικονομικά έτη, και συγκεκριμένα τη βοήθεια για τη μεταβατική περίοδο και το κεφάλαιο για τη θεσμική ανάπτυξη του 2012, καθώς και το εξαμηνιαίο κεφάλαιο για το 2013. Το συνολικό ποσό των πόρων των εθνικών προγραμμάτων του 2012 και του 2013 ανερχόταν σε 46,80 εκατ. ευρώ.

Στο πλαίσιο της συνιστώσας III, η εφαρμογή του προγράμματος συνεχίστηκε το 2013. Τα προγράμματα αναθεωρήθηκαν μετά την προσχώρηση, ωστόσο διατηρήθηκαν οι ίδιες προτεραιότητες, στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής η οποία συγχρηματοδοτείται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία.

Η εφαρμογή της χρηματοδοτικής βοήθειας της ΕΕ για την περίοδο 2012/2013 παρείχε πρόσθετη στήριξη για την ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων και τη δημιουργία στους βασικούς τομείς των αναγκαίων ικανοτήτων στο πλαίσιο της προοπτικής προσχώρησης, και συγκεκριμένα στους τομείς του δικαστικού συστήματος και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και ασφάλειας. Επιπλέον, στήριξε τις συνεχιζόμενες προσπάθειες προετοιμασίας της Κροατίας για τη διαχείριση και την εφαρμογή των μετενταξιακών κεφαλαίων.

Το πολυετές επιχειρησιακό πρόγραμμα για την ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων (HRDOP) στο πλαίσιο της συνιστώσας IV του ΜΠΒ για την περίοδο 2007-2013 αποσκοπούσε στη στήριξη της Κροατίας όσον αφορά την ανάπτυξη πολιτικών, καθώς και στην προετοιμασία για την εφαρμογή και τη διαχείριση της πολιτικής συνοχής της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Σύμφωνα με το ενδεικτικό έγγραφο πολυετούς σχεδιασμού, εστίαζε στην αντιμετώπιση της ανεργίας μέσω στοχευμένων δράσεων, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, και τη μείωση των φραγμών στην απασχόληση. Από το 2011 και έπειτα, η πολιτική εστίαζε περισσότερο στη βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων. Το 2012 εισήχθη ένας νέος άξονας προτεραιότητας, ο οποίος στόχευε στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και στην προαγωγή του κοινωνικού διαλόγου.

Μαυροβούνιο

Όσον αφορά το Μαυροβούνιο, σημειώθηκε πρόοδος ως προς τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης. Τον Ιούνιο του 2013, η χώρα θέσπισε ολοκληρωμένα σχέδια δράσης για τα κεφάλαια 23 και 24. Τον Δεκέμβριο του 2013 άνοιξαν πέντε κεφάλαια, περιλαμβανομένων των σημαντικών κεφαλαίων 23 και 24 σχετικά με το κράτος δικαίου, αυξάνοντας τον συνολικό αριθμό ανοικτών κεφαλαίων σε 7, δύο από τα οποία έκλεισαν προσωρινά. Οι συνεδριάσεις αναλυτικής εξέτασης με το Μαυροβούνιο ολοκληρώθηκαν τον Ιούνιο του 2013.

Ο προγραμματισμός και η εφαρμογή των κεφαλαίων προενταξιακής βοήθειας για το Μαυροβούνιο κατά τη διάρκεια του 2013 πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των συνεχιζόμενων διαπραγματεύσεων προσχώρησης.

Οι αρχικές πιστώσεις του προϋπολογισμού για το 2013 είχαν ήδη προγραμματιστεί από το τέλος του 2012. Παρομοίως, τα επιχειρησιακά προγράμματα για την περίοδο 2012-2013 στο πλαίσιο της συνιστώσας III (22,24 εκατ. ευρώ) και της συνιστώσας IV (5,58 εκατ. ευρώ)

εγκρίθηκαν στο τέλος του 2012. Ωστόσο, κατά το 2013 χορηγήθηκαν στο Μαυροβούνιο πρόσθετα κεφάλαια, τα οποία ήταν προγραμματισμένα για το δεύτερο εξάμηνο του 2013 και εγκρίθηκαν ως τροποποιήσεις του μέρους I και II των εθνικών προγραμμάτων για την περίοδο 2012-2013.

Κατά τη διάρκεια του 2013, το Μαυροβούνιο κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες όσον αφορά τη διαδικασία ανάθεσης της διαχείρισης⁶ για αποκεντρωμένη εφαρμογή των κεφαλαίων του ΜΠΒ. Διενεργήθηκαν έλεγχοι όσον αφορά τις συνιστώσες I και II του ΜΠΒ, παράλληλα με εκείνους για τις συνιστώσες III και IV.

Οι αρχές του Μαυροβουνίου ξεκίνησαν τις προετοιμασίες για τον ΜΠΒ II, οι οποίες κορυφώθηκαν το δεύτερο εξάμηνο του 2013, εστιάζοντας στην εισαγωγή της τομεακής προσέγγισης και την έναρξη των προετοιμασιών για το έγγραφο στρατηγικής του Μαυροβουνίου. Η χώρα συνέβαλε ταυτόχρονα, όπως και οι υπόλοιποι δικαιούχοι, στη σύνταξη του πολυεθνικού εγγράφου στρατηγικής για τον ΜΠΒ II, καθώς και, όπως και οι υπόλοιπες χώρες των Δυτικών Βαλκανίων, στην ολοκλήρωση του εγγράφου στρατηγικής για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη 2020.

Σερβία

Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου 2013 να αρχίσει ενταξιακές διαπραγματεύσεις με τη Σερβία ελήφθη μετά την ιστορική συμφωνία μεταξύ της Σερβίας και του Κοσσυφοπεδίου, η οποία επιτεύχθηκε τον Απρίλιο του 2013 στο πλαίσιο του διαλόγου που πραγματοποιήθηκε με τη διαμεσολάβηση της ΕΕ. Στη συνέχεια, τον Δεκέμβριο του 2013, το Συμβούλιο θέσπισε το διαπραγματευτικό πλαίσιο για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις και όρισε την ημερομηνία για την πρώτη διακυβερνητική διάσκεψη η οποία διεξήχθη τον Ιανουάριο του 2014.

Το ετήσιο πρόγραμμα για τον ΜΠΒ του 2013 εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2013 και καθ' όλη τη διάρκεια του έτους διεξήχθησαν εντατικές προετοιμασίες για τον ΜΠΒ II (σχέδιο ενδεικτικού εγγράφου στρατηγικής ανά χώρα) και το «σύστημα αποκεντρωμένης εφαρμογής» DIS (ανάθεση διαχείρισης των συνιστωσών I και II του ΜΠΒ). Ως εκ τούτου, η απόφαση ελήφθη τον Μάρτιο του 2014.

Το 2013, 89 εκατ. ευρώ εκχωρήθηκαν από τη συνιστώσα I εθνικών προγραμμάτων ΜΠΒ και 1,7 εκατ. ευρώ από τη συνιστώσα II (διασυνοριακή συνεργασία -ΔΣΣ). Άλλα 4,4 εκατ. ευρώ εκχωρήθηκαν από άλλους προϋπολογισμούς (μεταξύ των οποίων: κοινωνία των πολιτών - 1,97 εκατ. ευρώ και Ευρωπαϊκό Μέσο για τη Δημοκρατία και τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ) - 1 εκατ. ευρώ), φθάνοντας συνολικά σε περίπου 95 εκατ. ευρώ.

Η οικειοποίηση από τους εθνικούς φορείς που ήταν αρμόδιοι για τη διαδικασία προγραμματισμού του ΜΠΒ συνέχισε να βελτιώνεται, ιδίως όσον αφορά τον συντονισμό των χορηγών. Το εγχείρημα προγραμματισμού επωφελήθηκε από διδάγματα που αντλήθηκαν κατά την ανάπτυξη της τομεακής προσέγγισης το 2013.

---

⁶ Η εφαρμογή της χρηματοδοτικής συνεργασίας μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε σε κεντρικό επίπεδο (η αντιπροσωπεία της ΕΕ είναι αρμόδια για την προετοιμασία και την έκδοση φακέλων πρόσκλησης υποβολών, συμβάσεων και πληρωμών) ή σε αποκεντροποιημένο επίπεδο, όταν οι αρμοδιότητες διαχείρισης ανατίθενται στις δικαιούχους χώρες. Η ανάθεση της διαχείρισης είναι η απόφαση με την οποία, στο πλαίσιο του ΜΠΒ I, η Επιτροπή αναθέτει τις εν λόγω αρμοδιότητες στις εθνικές αρχές.

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Τον Οκτώβριο του 2013, για πέμπτη συνεχή χρονιά, η Επιτροπή πρότεινε την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Το Συμβούλιο δεν έχει λάβει ακόμη απόφαση σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής. Ο ενταξιακός διάλογος υψηλού επιπέδου που ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2012 συνέχισε να κατευθύνει τις εργασίες σε βασικές προτεραιότητες μεταρρύθμισης της ΕΕ που σχετίζονται με την ένταξη, χωρίς να υπερβαίνει τις τυπικές προενταξιακές διαδικασίες. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου ευθυγράμμισης με το κεκτημένο, δίδεται έμφαση στην εφαρμογή ήδη υφιστάμενων στρατηγικών και νομοθεσιών και στη βελτίωση της σχετικής διοικητικής ικανότητας.

Η διαχείριση των κεφαλαίων του ΜΠΒ στο πλαίσιο του συστήματος αποκεντρωμένης εφαρμογής εξακολούθησε να αποτελεί πρόκληση για τις εθνικές αρχές καθ' όλη τη διάρκεια του 2013, λόγω της έλλειψης προσωπικού και ανεπαρκούς ικανότητας διαχείρισης σε βασικές υπηρεσίες. Χάρη στις συντονισμένες προσπάθειες των εθνικών αρχών και της Επιτροπής, η απώλεια κεφαλαίων από τη συνιστώσα Ι μειώθηκε στα 3,3 εκατ. ευρώ έναντι πιθανής απώλειας περίπου 15 εκατ. ευρώ.

Με την οριστικοποίηση του προγραμματισμού και την αναθεώρηση όλων των προγραμμάτων στο πλαίσιο των διαφόρων συνιστωσών του ΜΠΒ το 2012, το 2013 οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στην προετοιμασία του ενδεικτικού εγγράφου στρατηγικής για την περίοδο 2014-2020 του ΜΠΒ II.

Αλβανία

Το 2013 η Επιτροπή συνέστησε την εκχώρηση καθεστώτος υποψήφιας χώρας για την Αλβανία, εφόσον η χώρα συνεχίσει να λαμβάνει μέτρα για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς. Η κατάσταση υποψήφιας χώρας χορηγήθηκε τον Ιούνιο του 2014.

Κατά το 2013, η χρηματοδοτική βοήθεια της ΕΕ είχε στρατηγική σημασία για τη χώρα, δεδομένου ότι χορηγήθηκε ποσό περίπου 96 εκατ. ευρώ στις συνιστώσες Ι και ΙΙ, με σκοπό την ενίσχυση των διοικητικών ικανοτήτων διαφόρων οργανισμών και τη στήριξη της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής ανάπτυξης.

Η έμφαση της στρατηγικής για τη διεύρυνση στους τομείς πολιτικής του δικαστικού συστήματος και των θεμελιωδών δικαιωμάτων (κεφάλαιο 23) και της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας (κεφάλαιο 24) ενίσχυσε την εστίαση της αλβανικής κυβέρνησης στη βελτίωση του κράτους δικαίου στη χώρα μέσα από συγκεκριμένα επιτεύγματα. Πράγματι, η θετική υλοποίηση των έργων στον τομέα του δικαστικού συστήματος και της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος δείχνει ότι η χώρα μπορεί να επιτύχει αποτελέσματα όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος και την αύξηση της επιχειρησιακής ικανότητας των υπηρεσιών επιβολής του νόμου, εφόσον οι εν λόγω προσπάθειες υποστηρίζονται από σαφή πολιτική πρόθεση να σημειωθεί πρόοδος όσον αφορά το πρόγραμμα μεταρρύθμισης.

Τα έργα υποδομής, ωστόσο, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν προβλήματα υλοποίησης, ιδίως λόγω έλλειψης συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων και μεταξύ των εθνικών και τοπικών οργανισμών, καθώς και λόγω ανεπαρκών εθνικών πόρων για την κάλυψη των

δαπανών συντήρησης και λειτουργίας, το οποίο έχει επιπτώσεις στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των έργων.

Η Αλβανία έχει ολοκληρώσει την προετοιμασία για την αποκεντρωμένη διαχείριση των κεφαλαίων του ΜΠΒ στο πλαίσιο της συνιστώσας Ι. Ως εκ τούτου, μέρος του εθνικού προγράμματος ΜΠΒ 2013 θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο αυτού του νέου τρόπου διαχείρισης. Αναμένεται από την κυβέρνηση να διασφαλίσει τη σταθερότητα όσον αφορά τις θέσεις των δημοσίων υπαλλήλων που έχουν εκπαιδευτεί στη διαχείριση κεφαλαίων του ΜΠΒ και να ενισχύσει περαιτέρω τις δεξιότητές τους. Σε αντίθετη περίπτωση, η εφαρμογή των έργων του ΜΠΒ 2013 ενδέχεται να αντιμετωπίζει προβλήματα λόγω έλλειψης εμπειρογνωσίας όσον αφορά τους κανόνες και τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που διέπουν τα ταμεία της ΕΕ. Το 2013 οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στην προετοιμασία του ενδεικτικού εγγράφου στρατηγικής για το 2014-2020 του ΜΠΒ ΙΙ.

Βοσνία-Ερζεγοβίνη

Όσον αφορά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η χώρα βρίσκεται σε τέλμα ως προς τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, ιδίως επειδή δεν έχει υλοποιήσει δύο βασικές δεσμεύσεις: την εφαρμογή της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση *Sejdić- Finci κατά Βοσνίας-Ερζεγοβίνης*⁷ και τη δημιουργία ενός αποτελεσματικού και αποδοτικού μηχανισμού συντονισμού που θα επιτρέψει στη χώρα να εκφράζεται ομόφωνα και να αλληλεπιδρά σωστά με την ΕΕ.

Στην έκθεση προόδου της για το 2013⁸, η Επιτροπή δήλωσε ότι καθίσταται όλο και πιο δύσκολο να δικαιολογηθεί η παροχή προενταξιακών κεφαλαίων προς μια χώρα της οποίας οι πολιτικοί εκπρόσωποι δεν είναι διατεθειμένοι να επιτύχουν τη συναίνεση που είναι αναγκαία ώστε να σημειωθεί πρόοδος κατά την προενταξιακή πορεία. Η Επιτροπή θεώρησε ότι σε μια τέτοια περίπτωση υπάρχει μεγάλος κίνδυνος η προενταξιακή βοήθεια να μην αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Αυτή η στασιμότητα στη διαδικασία προσχώρησης επηρέασε τον προγραμματισμό και την εφαρμογή της βοήθειας του ΜΠΒ. Συγκεκριμένα, δεδομένης της απουσίας ενωσιακού συντονιστικού μηχανισμού και της αύξησης της πολιτικοποίησης της εφαρμογής του ΜΠΒ, η Επιτροπή αποφάσισε να αναστείλει αρκετά έργα ΜΠΒ εντός του 2013 και τελικά να ακυρώσει δύο έργα στον τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, καθώς η αποτελεσματική χρήση των χρημάτων των φορολογούμενων πολιτών της ΕΕ δεν μπορεί πλέον να διασφαλιστεί.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μείωσε τον προϋπολογισμό για την κατανομή κεφαλαίων του ΜΠΒ για το 2013 (που ανερχόταν σε περίπου 109 εκατ. ευρώ σύμφωνα με το τελευταίο ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο (MIFF)⁹ ύψους 64 εκατ. ευρώ), καθώς και το πεδίο εφαρμογής του και συγκέντρωσε τη βοήθεια σε έργα που παρέχουν άμεσα οφέλη για τους

---

⁷ Σύμφωνα με την απόφαση, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη πρέπει να εγγυάται το δικαίωμα εκλογής στη συλλογική προεδρία και στη Βουλή των Λαών της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης σε όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως της εθνικότητάς τους.

⁸ COM(2013)700

⁹ COM(2012) 581 final.

πολίτες, ιδίως στους τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και τον κοινωνικό τομέα.

Η έλλειψη ενός μηχανισμού συντονισμού της ΕΕ και στρατηγικών στον τομέα της υπαίθρου στους περισσότερους τομείς που σχετίζονται με τη στήριξη του ΜΠΒ επηρέασαν επίσης την προετοιμασία του ΜΠΒ II. Η Επιτροπή αποφάσισε να μην ξεκινήσει την προετοιμασία έως ότου διασφαλιστεί ο αποτελεσματικός συντονισμός. Οι προετοιμασίες για τον ΜΠΒ II δεν επανεκκινήθηκαν το 2013.

Κοσσυφοπέδιο

Τον Ιούνιο του 2013, το Συμβούλιο ενέκρινε την έναρξη διαπραγματεύσεων για μια Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με το Κοσσυφοπέδιο, η οποία εγκαινιάστηκε επίσημα τον Οκτώβριο του 2013.

Το 2013, η εφαρμογή της βοήθειας της ΕΕ υπερέβη τους δημοσιονομικούς της στόχους τόσο σε όρους συμβάσεων όσο και πληρωμών. Το ετήσιο πρόγραμμα του 2013 εγκρίθηκε τον Ιανουάριο του 2013 με τη χορήγηση 65,86 εκατ. ευρώ. Έπειτα από την πρώτη συμφωνία εξομάλυνσης των σχέσεων μεταξύ της Σερβίας και του Κοσσυφοπεδίου στις 19 Απριλίου 2013, εξασφαλίστηκε για το Κοσσυφοπέδιο πρόσθετη κατανομή πόρων που αρχικά είχαν κατανεμηθεί σε άλλες χώρες και, τον Δεκέμβριο του 2013, καταρτίστηκε και εγκρίθηκε ένα ειδικό πρόγραμμα, ύψους 38,5 εκατ. ευρώ.

Η συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου σε προγράμματα της συνιστώσας II (διασυνοριακή συνεργασία - ΔΣΣ) σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο το 2013. Οι συμφωνίες χρηματοδότησης για το 2012 υπογράφηκαν και για τα τρία προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας (με την Αλβανία, την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και το Μαυροβούνιο αντίστοιχα). Ξεκίνησε η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία και το Μαυροβούνιο.

Κατά τη διάρκεια του 2013, καταρτίστηκε το ενδεικτικό έγγραφο στρατηγικής για την περίοδο 2014-2020. Στο πλαίσιο μιας διαδικασίας χωρίς αποκλεισμούς, πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τις αρχές του Κοσσυφοπεδίου, την κοινωνία των πολιτών και τα μέλη της διεθνούς κοινότητας που δραστηριοποιούνται στο Κοσσυφοπέδιο, τα οποία συνέβαλαν στην κατάρτιση του σχεδίου κειμένου. Τον Μάιο, τον Ιούλιο και τον Νοέμβριο του 2013, η κυβέρνηση και το γραφείο της ΕΕ διοργάνωσαν συνεδριάσεις με εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών με θέμα τη στήριξη του ΜΠΒ στην κοινωνία των πολιτών για την περίοδο 2014-2020. Οι συνεδριάσεις επέτρεψαν την ευρεία συζήτηση των στόχων και των δράσεων που θα συμπεριληφθούν στο έγγραφο στρατηγικής.

Τουρκία

Η θετική ατζέντα εμφύσησε νέο δυναμισμό στις σχέσεις της ΕΕ με την Τουρκία. Δόθηκε νέα ώθηση στη διαδικασία προσχώρησης με το άνοιγμα ενός νέου κεφαλαίου (κεφάλαιο 22 σχετικά με την περιφερειακή πολιτική). Τον Δεκέμβριο του 2013, υπεγράφη η συμφωνία επανένταξης μεταξύ της ΕΕ και της Τουρκίας και ξεκίνησε ο διάλογος για την ελευθέρωση των θεωρήσεων.

Κατόπιν ισχυρισμών για περιστατικά διαφθοράς στα τέλη του 2013 στα οποία εμπλέκονταν αρκετές προσωπικότητες υψηλού επιπέδου, συμπεριλαμβανομένων μελών της κυβέρνησης και των οικογενειών τους, η έντονη αντίδραση της κυβέρνησης, με τη μορφή μαζικών

μεταθέσεων στον τομέα της διοίκησης και των νομοθετικών αλλαγών είχε ως αποτέλεσμα να παρουσιαστούν στην ΕΕ νέοι ομόλογοι σε σημαντικούς τομείς χρηματοδοτικής συνεργασίας, όπως το κράτος δικαίου.

Παρά την πολιτική αναταραχή, ο αντίκτυπος της προγραμματικής διαδικασίας τέθηκε υπό έλεγχο και οι εργασίες για το νέο έγγραφο στρατηγικής για όλη τη διάρκεια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 διεξήχθησαν όπως είχε προβλεφθεί, σε στενή συνεργασία με το Υπουργείο Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και το Υπουργείο Ανάπτυξης. Όσον αφορά τη διαχείριση της συνεχιζόμενης χρηματοδοτικής βοήθειας από τις τουρκικές εθνικές αρχές στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διαχείρισης, η ανάθεση της διαχείρισης για τη συνιστώσα V του ΜΠΒ (γεωργία και αγροτική ανάπτυξη) εκχωρήθηκε σε άλλες 22 επαρχίες της Τουρκίας, αυξάνοντας τον αριθμό διαπιστευμένων οργανισμών στη χώρα σε 42.

Ωστόσο, όσον αφορά την εφαρμογή των προγραμμάτων του ΜΠΒ, σημειώθηκαν συνεχιζόμενες καθυστερήσεις, επίσης λόγω των ανεπαρκών ικανοτήτων ορισμένων λειτουργικών δομών και τελικών δικαιούχων.

Ισλανδία

Η κυβέρνηση της Ισλανδίας ανακοίνωσε την απόφασή της να αναβάλει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις στις 22 Μαΐου 2013. Έως εκείνη τη στιγμή είχε σημειωθεί σημαντική πρόοδος στις διαπραγματεύσεις: 27 κεφάλαια είχαν ανοίξει και 11 είχαν κλείσει προσωρινά. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η Επιτροπή να διακόψει την ανάληψη νέων δεσμεύσεων στο πλαίσιο του ΜΠΒ και να ξεκινήσει τη σταδιακή κατάργηση εν εξελίξει έργων του ΜΠΒ. Σε συμφωνία με την κυβέρνηση, ανεστάλησαν επίσης όλες οι προπαρασκευαστικές εργασίες για τον ΜΠΒ II.

B) Περιφερειακή συνεργασία

Η περιφερειακή συνεργασία συνεχίστηκε στο πλαίσιο περιφερειακών φόρουμ όπως η Ενεργειακή Κοινότητα, ο Κοινός Ευρωπαϊκός Εναέριος Χώρος, η Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA) και η Περιφερειακή Σχολή Δημόσιας Διοίκησης (ReSPA).

Σύμφωνα με τις προτεραιότητες της στρατηγικής για τη διεύρυνση, η χρηματοδοτική βοήθεια πολλαπλών δικαιούχων καθ' όλη τη διάρκεια του 2013 στήριξε την πρόοδο στον τομέα του κράτους δικαίου, την περιφερειακή συνεργασία στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης, τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, τα στατιστικά στοιχεία και τη δημιουργία οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών.

Στον τομέα της περιφερειακής συνεργασίας και συμφιλίωσης, η ανανεωμένη δέσμευση στη διαδικασία του Σεράγεβο επιβεβαιώθηκε μέσω της έναρξης του περιφερειακού στεγαστικού προγράμματος (το 2013 εγκρίθηκαν στεγαστικά έργα αξίας 60 εκατ. ευρώ, με τη συνολική εισφορά της ΕΕ στο ταμείο να ανέρχεται σε 84 εκατ. ευρώ).

Για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης στα Δυτικά Βαλκάνια, εγκρίθηκαν νέες επενδύσεις σε υποδομές και στήριξη της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα από το πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και έργα στον τομέα της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης/κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού.

Ενώ το μεγαλύτερο μέρος της στήριξης του ΜΠΒ προς δικαιούχους χορηγήθηκε μέσω των εθνικών προγραμμάτων, περίπου 9% των διαθέσιμων κεφαλαίων χορηγήθηκαν μέσω των προγραμμάτων πολλαπλών δικαιούχων για τη στήριξη των υπηκόων και την ενίσχυση των πολυμερών σχέσεων στα Δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία, σε τομείς που χαρακτηρίστηκαν αποφασιστικής σημασίας για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τη σταθερότητα στην περιοχή.

Άλλοι τομείς παρέμβασης αντιμετωπίστηκαν μόνο μέσω βοήθειας προς πολλαπλούς δικαιούχους, όπου υπήρχε σαφής ανάγκη περιφερειακής συνεργασίας ή οριζόντιας δράσης, για παράδειγμα μέσω της αντιμετώπισης διασυνοριακών προβλημάτων ή όσον αφορά τη βελτίωση της αποδοτικότητας μέσω της θέσπισης εναρμονισμένων προσεγγίσεων, της αξιοποίησης καθιερωμένων μηχανισμών ή της διευκόλυνσης δικτύων εμπειρογνομόνων. Την περίοδο 2011-2013, η ενδεικτική κατανομή των κεφαλαίων που ήταν διαθέσιμα για βοήθεια προς πολλαπλούς δικαιούχους ανερχόταν σε 526 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο της συνιστώσας Ι.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2013, ο **μηχανισμός ΤΑΙΕΧ (τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή πληροφοριών)** συνέχισε να παρέχει εξατομικευμένη βοήθεια. Συνολικά διοργανώθηκαν 2.118 εκδηλώσεις και αναθέσεις σε όλους τους δικαιούχους - ο μεγαλύτερος αριθμός που έχει καταγραφεί μέχρι σήμερα. Ο ΤΑΙΕΧ (συμπεριλαμβανομένων και των πολυεθνικών εκδηλώσεων) σημείωσε σημαντική αύξηση 15% σε σχέση με το 2012. Τα επιτεύγματα σε ποσοτικό επίπεδο συνοδεύτηκαν από στενή ευθυγράμμιση του ΤΑΙΕΧ με τα κύρια σημεία της πολιτικής διεύρυνσης και τις προτεραιότητες της βοήθειας. Αυτό αποδεικνύεται, για παράδειγμα, από τον υψηλότερο μέχρι στιγμής αριθμό εκδηλώσεων προς όφελος της Κροατίας λίγο πριν την ένταξη και αμέσως μετά από αυτήν (180 εκδηλώσεις, 34% αύξηση σε σύγκριση με το 2012)· τον υψηλότερο μέχρι στιγμής αριθμό εκδηλώσεων στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων (556 εκδηλώσεις, 17% αύξηση σε σύγκριση με το 2012)· και από τη στήριξη της διαδικασίας ελέγχου και παρακολούθησης του Μαυροβουνίου.

Το σχέδιο αξιολόγησης του 2013 της ΓΔ Διεύρυνσης προέβλεπε την αξιολόγηση του μηχανισμού.

3. ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΛΗΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Βασίζομενη στην αρχή χάραξης τεκμηριωμένης πολιτικής, η Επιτροπή αξιολογεί συνεχώς τη συνδρομή της προκειμένου να αντλήσει σχετικά διδάγματα από προηγούμενες εμπειρίες, τα οποία θα χρησιμοποιήσει στη μελλοντική χάραξη πολιτικής και τον σχεδιασμό της βοήθειας. Δύο από τις αξιολογήσεις που ολοκληρώθηκαν το 2013 ήταν ιδιαίτερα συναφείς με την προετοιμασία της μελλοντικής βοήθειας ΜΠΒ:

- α) Η θεματική αξιολόγηση για το **κράτος δικαίου, τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος στα Δυτικά Βαλκάνια**¹⁰ επιβεβαίωσε τη σημασία της εστίασης στο θέμα αυτό και τόνισε το γεγονός ότι η ΕΕ έχει συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση των θεμελιωδών θεσμικών και οργανωτικών πλαισίων στον τομέα αυτόν σε όλη την περιοχή. Αναγνώρισε επίσης ότι η εφαρμογή του νομικού και του θεσμικού πλαισίου ήταν το αποτέλεσμα της βοήθειας της ΕΕ.

¹⁰http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/financial_assistance/phare/evaluation/2013_final_main_report_lot_3.pdf

Η αναδιάρθρωση του εκτεταμένου θεσμικού πλαισίου ήταν το σημαντικότερο και πιο βιώσιμο επίτευγμα. Ψηφίστηκαν περισσότεροι και πιο συναφείς νόμοι και σε ορισμένες περιπτώσεις άλλαξε ολόκληρη η φιλοσοφία στην οποία βασιζόταν το νομικό σύστημα, καθώς εμπλουτιζόταν με την αρχή του διαχωρισμού των εξουσιών και την αποδοχή της σημασίας της ανεξαρτησίας, της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της δικαστικής εξουσίας. Παρόλα αυτά, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων εξαρτάται επίσης και από την ισχυρότερη πολιτική βούληση, την αυξημένη οικειοποίηση των προγραμμάτων και την τοπική διοικητική ικανότητα. Τονίστηκε επίσης η ανάγκη εκχώρησης σαφούς προτεραιότητας και αυξημένης χρηματοδότησης στην περιοχή αυτή.

Τα συμπεράσματα αυτά ενσωματώθηκαν τόσο στη στρατηγική διεύρυνσης του 2013, με σαφή έμφαση στην «προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές» όσο και στον προγραμματισμό του ΜΠΒ ΙΙ.

- β) Τα γενικά συμπεράσματα από τη **δεύτερη ενδιάμεση αξιολόγηση**¹¹ του ΜΠΒ τονίζουν ότι οι επιδόσεις είναι σε γενικές γραμμές ικανοποιητικές, ιδίως στις χώρες στις οποίες υπόκειται σε καθεστώς κεντρικής διαχείρισης. Ωστόσο, η μετατροπή των επιδόσεων σε επίπεδο έργου σε αποτελέσματα και επιπτώσεις δεν ήταν η αναμενόμενη. Η βοήθεια ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματική και απέδιδε καλύτερα όταν συνοδευόταν με προσαρμογή στο κεκτημένο της ΕΕ, καθώς αυτό παρέχει πολιτικά αποδεκτή θεσμική δομή και κίνητρα.

Ο ΜΠΒ αποτέλεσε ένα χρήσιμο μέσο διευκόλυνσης της αλλαγής και αναγνωρίστηκε το γεγονός ότι πρέπει να συνοδεύεται από σαφή πολιτική διαδικασία προκειμένου να παράγει βιώσιμα αποτελέσματα, τα οποία θα διασφαλίζουν τη σταθερή πρόοδο στη διαδικασία προσχώρησης. Η έγκαιρη δράση αποτελεί βασικό παράγοντα στη διασφάλιση της οικειοποίησης και ο πολυετής προγραμματισμός μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη βελτίωσή της.

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, ο ΜΠΒ συνήφθη και εφαρμόστηκε στο σύνολό του σε συμφωνία με προγραμματισμένες επιδιώξεις και με τη χρήση των κατάλληλων μηχανισμών. Ωστόσο, σύμφωνα με την αξιολόγηση, η υλοποίηση έργων δεν είναι αρκετά ευέλικτη και απαιτείται μεγαλύτερη ευελιξία στη διαμόρφωση έργων, ιδίως όσον αφορά την ταχύτερη παροχή χρησιμοποιούμενης βοήθειας. Η βελτίωση της ικανότητας διαχείρισης των δικαιούχων απαιτεί χρόνο μετά την ανάθεση της διαχειριστικής εξουσίας σε εθνικές δομές ανάθεσης συμβάσεων, το οποίο σημαίνει ότι πρέπει να βελτιωθεί η αποδοχή.

4. ΈΜΦΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΑΡΧΕΣ

Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την προηγούμενη προενταξιακή βοήθεια και τις γενικές εξελίξεις στη διαδικασία διεύρυνσης αντικατοπτρίστηκαν επίσης στη στρατηγική διεύρυνσης για την περίοδο 2013/2014¹². Οι χώρες της διεύρυνσης αντιμετωπίζουν μια σειρά

¹¹

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/financial_assistance/phare/evaluation/2013/ipa_interim_meta_evaluation_report.pdf

¹² COM(2013) 700 final

προκλήσεων σε βασικούς τομείς οι οποίοι είναι ουσιαστικής σημασίας για την επιτυχία τους στην πορεία προς την προσχώρηση στην ΕΕ: η οικονομική διακυβέρνηση και η ανταγωνιστικότητα· το κράτος δικαίου· η λειτουργία των θεσμών που εγγυώνται τη δημοκρατία· και, στην περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων, η αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχει κληροδοτήσει το παρελθόν. Στη στρατηγική της για τη διεύρυνση για την περίοδο 2013-2014¹³, η οποία εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2013, η Επιτροπή περιέγραψε την προσέγγισή της σε αυτούς τους τομείς, η οποία αποσκοπεί στην εστίαση στις εν λόγω θεμελιώδεις αρχές («προτεραιότητα στις θεμελιώδεις αρχές»). Οι πέντε προκλήσεις, όπως περιγράφονται κατωτέρω, συνδέονται στενά με τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και τις προϋποθέσεις της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης.

Το **κράτος δικαίου** εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για την ΕΕ και βρίσκεται στο επίκεντρο της διαδικασίας προσχώρησης, καθώς συνιστά βασικό πυλώνα των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τη νέα προσέγγιση στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των κεφαλαίων 23 (Δικαιοσύνη και θεμελιώδη δικαιώματα) και 24 (Δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια), θα δώσει προτεραιότητα στο κράτος δικαίου μέσω στοχευμένων διαλόγων με τις χώρες της διεύρυνσης και θα ενισχύσει τη στήριξη μεταρρυθμίσεων που σχετίζονται με το κράτος δικαίου μέσω του ΜΠΒ II. Θα αναπτυχθούν τομεακές στρατηγικές με ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη ανεξάρτητων, αποτελεσματικών και επαγγελματικών συστημάτων απονομής δικαιοσύνης και τη στήριξη της ανάπτυξης ενός ιστορικού επιδόσεων στον τομέα της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς.

Η **σταθερότητα και η ορθή λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών** αποτελούν επίσης τμήμα των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Αναμένεται από τις χώρες της διεύρυνσης να δώσουν προτεραιότητα στη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την αποτελεσματικότητα των θεσμών και των δημόσιων διοικήσεων. Σε συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς, η Επιτροπή θα στηρίζει μέσω του ΜΠΒ τις εκλογικές και κοινοβουλευτικές μεταρρυθμίσεις, θα συνεχίσει να προάγει τη διακοινοβουλευτική συνεργασία, θα δώσει προτεραιότητα στη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης με εστίαση στη διαφάνεια, την αποκομματικοποίηση και τις αξιοκρατικές διαδικασίες για τις προσλήψεις, και θα στηρίζει την ανάπτυξη μιας ενεργής κοινωνίας των πολιτών μέσω της ενίσχυσης των ικανοτήτων.

Στον τομέα των **θεμελιωδών δικαιωμάτων**, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ελευθερία έκφρασης και στην προστασία των μειονοτήτων (συμπεριλαμβανομένων των Ρομά), καθώς και των ατόμων ΛΟΑΔΔΑ (λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, διεμφυλικοί και διαφυλικοί). Αντιμετωπίζει τα ζητήματα αυτά στις τακτικές συζητήσεις της με τις χώρες της διεύρυνσης και στο πλαίσιο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Στο πλαίσιο του ΜΠΒ II, η Επιτροπή θα χαράζει μια μακροπρόθεσμη στρατηγική σχετικά με τη χρηματοδοτική βοήθεια της ΕΕ για την ελευθερία έκφρασης, καθώς και θα ενισχύσει τη στρατηγική συνεργασία με εξωτερικούς ενδιαφερόμενους όσον αφορά το ζήτημα των Ρομά και των ατόμων ΛΟΑΔΔΑ, επίσης μέσω αυξημένης χρηματοδότησης, αξιοποιώντας παράλληλα τις βέλτιστες πρακτικές.

Η Επιτροπή πρότεινε μια νέα προσέγγιση, ώστε οι χώρες της διεύρυνσης να μπορέσουν να εκπληρώσουν τα **οικονομικά κριτήρια** της Κοπεγχάγης. Οι χώρες καλούνται να ενισχύσουν την οικονομική πολιτική και τη διακυβέρνησή της μέσω της προετοιμασίας ετήσιων εθνικών προγραμμάτων οικονομικής μεταρρύθμισης και, κάθε δύο έτη, μέσω προγραμμάτων για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη. Σκοπός είναι η παροχή σαφέστερων κατευθύνσεων

---

¹³ COM(2013)700

σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις που απαιτούνται για την επίτευξη προόδου όσον αφορά την εκπλήρωση των οικονομικών κριτηρίων. Μέσω του ΜΠΒ II, η Επιτροπή θα στηρίζει την ενταξιακή διαδικασία διασφαλίζοντας μεταρρυθμίσεις στον τομέα της οικονομικής διακυβέρνησης, της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Θα δοθεί έμφαση στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας, οι οποίοι είναι εξέχουσας σημασίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.

Η συμφιλίωση, οι σχέσεις καλής γειτονίας και η περιφερειακή συνεργασία είναι ουσιώδεις για τη σταθερότητα στα Δυτικά Βαλκάνια. Πολλά διμερή προβλήματα παραμένουν ανεπίλυτα στην περιοχή, μεταξύ άλλων ζητήματα που σχετίζονται με τις μειονότητες και εκείνα που προέκυψαν από τη διάσπαση της πρώην Γιουγκοσλαβίας, όπως η οριοθέτηση των συνόρων. Οι διεθντικές διενέξεις και οι διενέξεις όσον αφορά το καθεστώς εξακολουθούν να παρεμποδίζουν τη λειτουργία των θεσμών και υπονομεύουν τη διαδικασία μεταρρύθμισης. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τις περαιτέρω προσπάθειες επίλυσης διμερών διαφορών και αντιμετώπισης της κληρονομιάς του παρελθόντος. Στο πλαίσιο του ΜΠΒ II, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να στηρίζει περιφερειακές πρωτοβουλίες, όπως το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας, καθώς και πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που κληροδότησε ο πόλεμος - διαδικασία του Σεράγεβο, δίκτυο εισαγγελέων αρμόδιων για τα εγκλήματα πολέμου, πρωτοβουλία RECOM για την αλήθεια και τη συμφιλίωση. Θα ενθαρρυνθεί επίσης η συνεργασία στους τομείς της εκπαίδευσης, της επιστήμης, του πολιτισμού, των μέσων ενημέρωσης, της νεολαίας και του αθλητισμού.

5. ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΕΡΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΕΡΗ ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

α) Ένα νέο μέσο προενταξιακής βοήθειας για την περίοδο 2014-2020

Κατά τη διάρκεια του 2013, οι συζητήσεις και οι διαπραγματεύσεις με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόταση κανονισμού για τον ΜΠΒ II συνεχίστηκαν. Οι διαπραγματεύσεις διεξήχθησαν μαζί με τις συζητήσεις για τέσσερις άλλους εξωτερικούς μηχανισμούς και τον κοινό εκτελεστικό κανονισμό. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε την πολιτική συμφωνία για τους έξι κανονισμούς στις 5 Δεκεμβρίου 2013. Ο κανονισμός ΜΠΒ II¹⁴, ο οποίος εγκρίθηκε στις 11 Μαρτίου 2014, εισάγει νέα στοιχεία σε σύγκριση με τον προηγούμενο κανονισμό:

- ο ΜΠΒ II ορίζει ένα νέο πλαίσιο για την παροχή προενταξιακής βοήθειας σύμφωνα με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο για την περίοδο 2014-2020. Η χρηματοδοτική βοήθεια θα είναι διαθέσιμη σε υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, ανεξάρτητα από την κατάστασή τους.
- Εισάγει έναν ενισχυμένο δεσμό μεταξύ της χρηματοδοτικής βοήθειας και της πολιτικής θεματολογίας, καθώς και ισχυρότερη οικειοποίηση από τους δικαιούχους.
- Μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική θα καλύψει όλους τους τομείς βοήθειας για ολόκληρη την επταετή περίοδο, με ενδιάμεση επανεξέταση το 2017 στους ακόλουθους τομείς πολιτικής: μεταρρυθμίσεις κατά την προετοιμασία για την προσχώρηση στην Ένωση και τη συναφή θεσμική ανάπτυξη και δημιουργία ικανοτήτων, κοινωνικοοικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη, απασχόληση,

¹⁴ Κανονισμός 231/2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας II (ΜΠΒ II)

κοινωνικές πολιτικές, εκπαίδευση, προαγωγή της ισότητας των φύλων και ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων, γεωργία και αγροτική ανάπτυξη, περιφερειακή και εδαφική συνεργασία.

- Ο ΜΠΒ II εισάγει τη μετάβαση προς μια λογική στρατηγικών χρηματοδοτικής πολιτικής αντί μεμονωμένων έργων (τομεακή προσέγγιση), βάσει σχετικών εθνικών τομεακών στρατηγικών καταρτισμένων από τους δικαιούχους. Θα υπάρξει σταδιακή μετάβαση σε έμμεση διαχείριση της χρηματοδότησης από τους δικαιούχους.
- Η προενταξιακή βοήθεια θα παρέχεται με πιο συστηματικό τρόπο, εστιάζοντας στα αποτελέσματα και την παρακολούθηση της βοήθειας. Εισάγεται το κριτήριο της επιβράβευσης των επιδόσεων.
- Ο ΜΠΒ II προωθεί την ενίσχυση του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών τόσο σε προγράμματα που εφαρμόζονται μέσω κρατικών φορέων όσο και ως άμεσης αποδέκτριας της βοήθειας της ΕΕ.

Η σταδιακή μετάβαση προς μια τομεακή προσέγγιση έχει ως στόχο να επιτύχει η βοήθεια καλύτερα αποτελέσματα και να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο και προστιθέμενη αξία. Οι αρχές αυτές είναι πλέον καθοριστικής σημασίας για όλα τα νέα μέσα εξωτερικής δράσης για την περίοδο 2014-2020.

Η μεταστροφή αυτή έχει ιδιαίτερη σημασία σε μια περίοδο κατά την οποία οι δημοσιονομικοί περιορισμοί που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη και οι διεθνείς χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί απαιτούν αποτελεσματικότερη και βιώσιμη προενταξιακή βοήθεια. Μια στρατηγική προσέγγιση του προγραμματισμού που θα βασίζεται στις ανάγκες και τα πλεονεκτήματα των χωρών θα καταστήσει την προενταξιακή διαδικασία αποτελεσματικότερη και περισσότερο προσανατολισμένη στην παραγωγή αποτελεσμάτων. Επιπλέον, καθώς μια τέτοια προσέγγιση βασίζεται σε εθνικές στρατηγικές, μεγιστοποιεί τις δυνατότητες συμπληρωματικότητας και μόχλευσης μεταξύ διαφόρων τρόπων ενίσχυσης, και συμβάλλει στον εξορθολογισμό της στήριξης μέσω του κατάλληλου επιμερισμού της εργασίας, διασφαλίζοντας παράλληλα μεγαλύτερη οικειοποίηση των προγραμμάτων από τις εθνικές αρχές.

Εν τω μεταξύ, κατά τη διάρκεια του 2013, η Επιτροπή οριστικοποίησε τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή τομεακής προσέγγισης για την προενταξιακή βοήθεια, για να διευκολύνει τον προγραμματισμό του ΜΠΒ II. Στο πλαίσιο της εφαρμογής της τομεακής προσέγγισης, η Επιτροπή προέβλεψε επίσης τη χρήση τομεακής δημοσιονομικής στήριξης. Αυτό έγινε με την προοπτική στήριξης της εφαρμογής των εθνικών στρατηγικών που περιλαμβάνουν ένα σχετικό και συμφωνημένο πλαίσιο αποτελεσμάτων, και στον βαθμό που ορισμένες ισχύουν βασικές προϋποθέσεις (η ύπαρξη στρατηγικής, ενός σταθερού μακροοικονομικού πλαισίου και ενός κατάλληλου συστήματος διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών). Προς τον σκοπό αυτόν καταρτίστηκαν επίσης συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια του 2013, η Επιτροπή κατάρτισε τον εκτελεστικό κανονισμό για τον ΜΠΒ II¹⁵ και τα έγγραφα στρατηγικού σχεδιασμού (έγγραφα στρατηγικής), προκειμένου να ολοκληρώσει το νομικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό και την παροχή των κεφαλαίων του ΜΠΒ II. Ανέλαβε επίσης τη διεύθυνση εξειδικευμένων εσωτερικών ομάδων

---

¹⁵ Κανονισμός 231/2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας II (ΜΠΒ II)

εργασίας αρμόδιων για την εξέταση των διαφόρων πτυχών των τρόπων εφαρμογής του νέου μηχανισμού, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης εσωτερικών κατευθυντήριων γραμμών για τον προγραμματισμό και την τομεακή δημοσιονομική στήριξη.

β) Συνεργασία με την κοινότητα των χορηγών για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας

Το 2013, η Επιτροπή συνέχισε να εφαρμόζει το πρόγραμμα συντονισμού των χορηγών, καταβάλλοντας προσπάθειες να μεγιστοποιηθεί η αποτελεσματικότητα και η διαφάνεια της βοήθειας, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο 4ο φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας στο Μπουσάν, τον Νοέμβριο του 2011, όπου η Επιτροπή συμφώνησε ως προς τη σημασία της τήρησης κοινών αρχών, όπως η αποδοχή των προτεραιοτήτων, η σημασία των αποτελεσμάτων, της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Συνεπώς, η Επιτροπή ανέλαβε να διασφαλίσει ότι αυτές είναι οι βασικές αρχές στις οποίες θα θεμελιωθεί η βοήθεια που παρέχεται μέσω του ΜΠΒ II.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2013, η Επιτροπή έλαβε περαιτέρω μέτρα για να εξασφαλιστεί η εναρμόνιση της χρηματοδότησης στο πλαίσιο του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας με τα διεθνή πρότυπα για τη διαφάνεια της ενίσχυσης, όπως καθορίζονται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και την Πρωτοβουλία για τη διαφάνεια της διεθνούς βοήθειας (ΠΔΔΒ). Σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο Μπουσάν, από τον Σεπτέμβριο του 2013 δημοσιοποιούνται πληροφορίες σχετικά με την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια (ΕΑΒ) σε τυποποιημένο μορφότυπο. Μέσω της δημοσίευσης των συνόλων δεδομένων με πληροφορίες σε επίπεδο οργάνωσης και δραστηριότητας και σχετικά με τις τρέχουσες και μελλοντικές δαπάνες (οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον [δικτυακό τόπο του μητρώου](#) της ΠΔΔΒ), η Επιτροπή παρέχει έγκαιρη, περιεκτική και μακροπρόθεσμη πληροφόρηση για τους πόρους που χορηγούνται μέσω της χρηματοδοτικής συνεργασίας. Περαιτέρω πρόοδος αναμένεται να σημειωθεί το 2014, με στόχο την πλήρη συμμόρφωση με το κοινό πρότυπο έως τον Δεκέμβριο του 2015, σύμφωνα με τη δέσμευση του Μπουσάν. Ήδη από το 2013, η ΓΔ Διεύρυνσης βελτίωσε τις επιδόσεις της όσον αφορά τη διαφάνεια της ενίσχυσης και ανήλθε από την 43η θέση το 2012 στην 17η θέση (μεταξύ 67 οργανισμών που έχουν υποβάλει έκθεση).

Ο εσωτερικός συντονισμός των διαδικασιών προγραμματισμού εφαρμόζεται προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η προενταξιακή βοήθεια είναι σύμφωνη με τις διάφορες πρωτοβουλίες της Επιτροπής, καθώς και των κρατών μελών, των διεθνών χρηματοπιστωτικών οργανισμών και της ευρύτερης κοινότητας χορηγών, για τη βελτίωση του συντονισμού των χορηγών και της αποτελεσματικότητας της βοήθειας και την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Ως προς το θέμα αυτό, η Επιτροπή διασφάλισε επίσης ότι ο συντονισμός της βοήθειας μεταξύ διεθνών χορηγών και κρατών μελών συμπεριλαμβάνεται στο νομικό πλαίσιο του νέου μηχανισμού χρηματοδοτικής βοήθειας. Μια ειδική μελέτη ως προς την πολιτική οικονομία της παρέμβασης χορηγών στα Δυτικά Βαλκάνια και την Τουρκία ξεκίνησε το 2013.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το 2013 πραγματοποιήθηκε ένα σημαντικό βήμα για να αποκτήσει η βοήθεια που χορηγείται στις χώρες της διεύρυνσης περισσότερο στρατηγικό χαρακτήρα και να προσανατολίζεται περισσότερο στις ανάγκες, ως αναπόσπαστο στοιχείο της στρατηγικής για τη διεύρυνση.

Σημαντικά σημεία προς την ενταξιακή διαδικασία, στα οποίες συνέβαλε η χρηματοδοτική βοήθεια, ήταν τα εξής:

- η προσχώρηση της Κροατίας·
- η συμφωνία μεταξύ Σερβίας και Κοσσυφοπεδίου τον Απρίλιο του 2013·
- το άνοιγμα διαπραγματεύσεων με τη Σερβία·
- η έναρξη διαπραγματεύσεων για Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με το Κοσσυφοπέδιο·
- το άνοιγμα ενός νέου διαπραγματευτικού κεφαλαίου μετά από μια τριετία και η υπογραφή της Συμφωνίας Επανεισδοχής με την Τουρκία·
- το άνοιγμα 6 διαπραγματευτικών κεφαλαίων με το Μαυροβούνιο κατά τη διάρκεια του 2013, συμπεριλαμβανομένων των σημαντικών κεφαλαίων 23 και 24 σχετικά με το κράτος δικαίου βάσει ολοκληρωμένων σχεδίων δράσης·
- η ομαλή εκλογική διαδικασία και η πρόταση από την Επιτροπή χορήγησης καθεστώτος υποψήφιας χώρας στην Αλβανία.

Εν τω μεταξύ, η κατάρτιση των ενδεικτικών εγγράφων στρατηγικής και οι εργασίες για τον κανονισμό ΜΠΒ και τον εκτελεστικό κανονισμό του αποτέλεσαν σημαντικά βήματα στο πλαίσιο της έναρξης του νέου μηχανισμού το 2014. Οι μελλοντικές εργασίες θα εμπνέονται σαφώς από τα διδάγματα που αντλήθηκαν και τα μηνύματα που παρείχε η τελευταία έκθεση προόδου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις «θεμελιώδεις αρχές», ώστε να αντικατοπτρίζονται και αυτά πλήρως στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής συνεργασίας.

Κατάσταση εφαρμογής της χρηματοδοτικής βοήθειας του ΜΠΒ ανά χώρα στις 31 Δεκεμβρίου 2013 έναντι των συνολικών δεσμευμένων κεφαλαίων (2007-2013):

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν το σύνολο των χορηγήσεων του ΜΠΒ από το 2007 έως το 2013, σε εκατομμύρια ευρώ, ανά δικαιούχο χώρα (υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιες χώρες) και ανά συνιστώσα.

Την 31η Δεκεμβρίου 2013, συνιστώσα Ι του ΜΠΒ υπό τη διαχείριση της ΓΔ Διεύθυνσης (σε ευρώ)

ΜΠΒ Ι	Χορηγηθέντα	Ανατεθειμένα	Καταβληθέντα	Ποσοστό που ανατέθηκε	Ποσοστό που καταβλήθηκε
Αλβανία	512.037.790	340.129.252	208.188.304	66,43%	40,66%
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	516.518.116	340.463.959	235.929.768	65,92%	45,68%
Κροατία	254.165.147	241.139.563	167.873.568	94,88%	66,05%
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	248.191.651	134.902.876	94.954.199	54,35%	38,26%
Ισλανδία	34.837.163	10.033.958	3.620.572	28,80%	10,39%
Κοσσυφοπέδιο	644.160.000	488.139.427	364.426.588	75,78%	56,57%
Μαυροβούνιο	165.170.940	122.489.195	106.817.828	74,16%	64,67%
Σερβία	1.207.777.326	851.440.943	655.964.421	70,50%	54,31%
Τουρκία	1.578.268.393	1.329.654.221	900.975.608	84,25%	57,09%
Σύνολο	5.161.126.525	3.858.393.393	2.738.750.858	74,76%	53,06%

Την 31η Δεκεμβρίου 2013, συνιστώσα II του ΜΠΒ υπό τη διαχείριση της ΓΔ Διεύθυνσης
(σε ευρώ)

Προγράμματα ΜΠΒ - ELARG - ΔΣΣ	Χορηγηθέντα	Δεσμευμένα	Καταβληθέντα	Ποσοστό που δεσμεύτηκε	Ποσοστό που καταβλήθηκε
Αλβανία	24.979.732	11.099.526	7.840.783	44,43%	31,39%
Βοσνία-Ερζεγοβίνη	17.719.302	10.877.769	8.300.350	61,39%	46,84%
Κροατία	17.519.302	17.519.302	10.799.612	100,00%	61,64%
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	19.874.862	10.614.415	7.352.918	53,41%	37,00%
Κοσσυφοπέδιο	6.600.000	346.675	194.733	5,25%	2,95%
Μαυροβούνιο	21.243.162	13.143.751	9.794.425	61,87%	46,11%
Σερβία	21.567.024	13.640.539	11.192.170	63,25%	51,89%
Τουρκία	6.932.999	6.932.999	3.907.133	100,00%	56,36%
Σύνολο	136.436.383	84.174.976	59.382.124	61,70%	43,52%

Την 31η Δεκεμβρίου 2013, συνιστώσα II του ΜΠΒ που εφαρμόστηκε από την ΓΔ Διεύρυνσης (σε ευρώ)

ΜΠΒ CBC	Δεσμευμένα	Καταβεβλημένα έως την 31η Δεκεμβρίου 2013	Ποσοστό
Ουγγαρία - Σερβία	50.112.428	34.956.939,11	71%
Ρουμανία - Σερβία	53.116.751	25.287.380,29	53%
Βουλγαρία - Σερβία	31.369.936	12.562.968,39	45%
Βουλγαρία - Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	17.903.682	8.461.906,50	50%
Βουλγαρία - Τουρκία	27.272.100	11.061.791,19	45%
Ελλάδα - Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	15.054.445	7.933.210,82	53%
Ελλάδα - Αλβανία	11.316.585	4.738.738,14	56%

Ουγγαρία - Κροατία	- Δεσμευμένο ποσό πριν την προσχώρηση = 52.433.025 - Κατόπιν προσχώρησης της Κροατίας στην ΕΕ = 54.823.266	27.760.361,17 (Συμπ. προκαταβολής λόγω προσχώρησης της Κροατίας στην ΕΕ = 1.142.400,00)	60%
Σλοβενία - Κροατία	- Δεσμευμένο ποσό πριν την προσχώρηση = 42.703.502 - Κατόπιν προσχώρησης της Κροατίας στην ΕΕ = 44.774.910	20.976.325,64 (Συμπ. προκαταβολής λόγω προσχώρησης της Κροατίας στην ΕΕ = 1.142.400,00)	60%
Αδριατική	207.245.257,00	64.615.855,81	29,26%

Κατάσταση εφαρμογής της χρηματοδοτικής βοήθειας του ΜΠΒ (συνιστώσα ΙΙΙ) από την 31η Δεκεμβρίου 2013 (σε εκατ. ευρώ) και κατανομή των συνολικών δεσμευμένων κεφαλαίων (χορηγήσεις 2007-2013) κατά χώρα και επιχειρησιακό πρόγραμμα			
Χώρα/Επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ)	Δεσμευμένα	Καταβληθέντα	% (με προκαταβολή)
<i>Τουρκία - ΕΠ Περιβάλλον</i>	<i>682,47</i>	<i>219,00</i>	<i>32%</i>
<i>Τουρκία - ΕΠ Μεταφορές</i>	<i>584,72</i>	<i>228,25</i>	<i>39%</i>
<i>Τουρκία - ΕΠ Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα</i>	<i>468,77</i>	<i>157,33</i>	<i>34%</i>

<i>Σύνολο Τουρκία</i>	<i>1.735,95</i>	<i>604,58</i>	<i>35%</i>
<i>Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας - ΕΠ Περιφερειακή ανάπτυξη</i>	<i>199,93</i>	<i>50,35</i>	<i>25%</i>
<i>Μαυροβούνιο - ΕΠ Περιφερειακή ανάπτυξη</i>	<i>22,24</i>	<i>0,00</i>	<i>0%</i>
<i>Κροατία - ΕΠ Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα</i>	<i>187,78</i>	<i>14,57</i>	<i>21%</i>
<i>Κροατία - ΕΠ Μεταφορές</i>	<i>236,98</i>	<i>28,67</i>	<i>25%</i>
<i>Κροατία - ΕΠ Περιβάλλον</i>	<i>281,10</i>	<i>2,33</i>	<i>21,05</i>
<i>Σύνολο Κροατία</i>	<i>705,86</i>	<i>45,57</i>	<i>6%</i>
<i>Στην περίπτωση της Κροατίας, οι πληρωμές μπορούσαν να καταβληθούν έως το τέλος Ιουνίου του 2013. Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις της Συνθήκης Προσχώρησης, η πληρωμή διακόπηκε έως την έκδοση ευνοϊκής γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη συμμόρφωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου για τα τρία προγράμματα, τον Απρίλιο του 2014.</i>			

Κατάσταση εφαρμογής της χρηματοδοτικής βοήθειας του ΜΠΒ (συνιστώσα IV) από την 31η Δεκεμβρίου 2013 (σε εκατ. ευρώ) που εφαρμόστηκε από την ΓΔ Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

Χώρες	Χορηγηθέντα	Δεσμευμένα	Καταβληθέντα	Ποσοστό που δεσμεύτηκε	Ποσοστό που καταβλήθηκε
Κροατία	92,41	43,18*	44,74	45,73	48,4%
Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	54,42	12,87	18,08	23,65	33,2%
Τουρκία	473,85	168,56	157,17	31,75	33,1%
Μαυροβούνιο	5,58	0	0	0%	0%
Σύνολο	626,26	224,61	219,99	35,86	35,12%

* έως τον Ιούνιο του 2013

Κατάσταση εφαρμογής της χρηματοδοτικής βοήθειας του ΜΠΒ (συνιστώσα V) από την 31η Δεκεμβρίου 2013 (σε εκατ. ευρώ)					
που εφαρμόστηκε από την ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης *					
Χώρες	Χορηγηθέντα	Δεσμευμένα	Καταβληθέντα	Ποσοστό που δεσμεύτηκε	Ποσοστό που καταβλήθηκε
<i>Κροατία</i>	182.92	144.28	33.33	79%	23%
<i>Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας</i>	85.65	60.26	2.44	0.70	4%
<i>Τουρκία</i>	854.57	789.63	147.03	0.92	19%
Σύνολο	1,123.14	994.17	182.80	0.89	18%
*: τα ποσά αντιπροσωπεύουν αποφάσεις που λαμβάνονται από την Επιτροπή και μεταφορές προς τις αρχές των δικαιούχων χωρών					